

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UKA 2020/imm. 132
Ulloq 29. Oktober 2020
Agathe Fontain

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara: Kinguaassiutitigut atornerluisimasut pineqaatissinneqarnerannut atatillugu, kinguaassiutitigut atornerlueqqinnissaq pinngitsoorniarlugu katsorsarneqartalernissaat siunertarlugu nunatsinni pinerluttulerinermut inatsisip allannguutissaanik saqqummiussisoqarsinnaaqqullugu Naalagaaffeqatigiinnermi oqartussaasut saaffigineqarnissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Stine Egede, Inuit Ataqatigiit)

Inatsisartunut Ilaasortaq Stine Egede , Inuit Ataqatigiit, qutsavigaarput oqaluuserisassa pingaarutilik, oqaluuserisassangortimmagu.

Nunatsinni kinguaassiutitigut atornerluisarneq annertooujussuusoq, nalunaarusiat assigiinngitsut uppernarsisarpaat. Tamanna ajuusaarnarluinnarpoq, kingunipilutitsisartuugami annertooujussuarnik, inuit eqqorneqartut inuuneranut innarliisarluni. Kinguaassiutitigut innarliisarneq, qanorluunniit ittoq, akuerinngisaannassavarput, akiussavarput, aqqutit tamaasa atorlugit.

Inuit pissusilersortarnerat, suunngitsutut taaneqarsinnaasutut isigineqartoq, tassaasinnaavoq , killissanik qaanngiineq. Taannarpiaasinnaavoq killilerneqanngikkuni, annertusiartortoq taamaasilluni, innimiilliornermik akuerisamik pilersitsisoq. Taammaattut paarineqarluinnartariaqarput, akuerineqassanngillami.

Nunatsinni kinguaassiutitigut atornerluisarnerup annertunerata kinguneraa, katsorsagassat amerlasuujunerannik.

Meeqqat kinguaassiutitigut atornerlunneqarsimasut, tassaapput katsorsagassat siullersaat. Taakkua aallutinnikkutsigit, siunnersuuteqartup siunnersuutaani , inuit pineqartut amerligaluttuinnassapput.

Ukiut arlallit matuma siorna ,Inatsisartut Ilaqutariinnermut ataatsimiititaliaat Danmarkimi paasisassarsiorluni angalanermini meeqqanut inuusuttuaqqanullu kinguaassiutitigut atornerlunneqarsimasut katsorsaaviannut Janus Centerimut, pulaarnerani, Ningiusup oqaasii eqqaamavakka, ima oqarmat : “Nunassinni aningaasat killeqarpata, toqqaasariaqalerlusi, taava meeqqaniit aallartigitsi, taamaaliornikkut , atornerluisut amerliartornerat, killilersinnaavarsi” . Misilittagartuup oqaasii taamaapput.

Taamaammat qulequtaq eqqartornerani, periusiornermilu, neriuppunga Naalakkersuisut oqaatigineqartut paasillugit, malillugit ingerlasut.

Naalakkersuisut kinguaassiutitigut atornerluisarneq millisinniarlugu, Periusissiaani 2018-2023-mut atuuttumi, Killiliisamik ateqartitami, nalunaarutigineqarpoq:

Program-mi MUMIK-mik taagukkami, pissusilersornerup pitsaasup tungaanut allanngortinnissaanut siunertalimmut peqataasinaasut, tamanna aamma kinguaassiutitigut atornerluisimasunut neqeroorutaasoq. Neqeroorulli taanna atorneqanngitsoq. Pissutigalugu MUMIK sapaatip akunneri 8-sut malittarineqartussaavoq, pineqartulli aatsaat

Eqqartuussivimmi pineqaatissinneqareeraangamik, Programimut MUMIK-mut peqataasinnaalersartut. Eqqartuunneqarnissaannut piffissaq sivisusangaarmat, MUMIK-mut piffissaq atugassaannut akornusiisartoq.

Katsorsartissimanissap pingaaruteqassusia ilisimavarput. Siunnersuuteqartullu Inatsisartunut ilaasortap Stine Egede-p siunnersuutaa akueraarput. Naalakkersuisut Peqquneqassasut, Naalagaaffimmut saaffiginnissasut, kinguaassiutitigut atornerluisimasut katsorsartinnissaat siunertarlugu, piviusunngortinnissaalu anguniarlugu, Inatsisip allanngortinnissanik sulisoqarnissaanik piumasaqassasut.

Naalakkersuisut akissumminni kaammattuutaanissaannik oqariartuuteqarput, allannguutissamillu siunnersuuteqarlutik.

Inuit Ataqtigiinni ernumassutigaarput Naalakkersuisut siunniussaata akuersissutigineqassappat ullumikkut pissutsit allanngornaviangitsut.

Katsorsartikkusunngitsut ajorluartumik taakuusassapput pillagaareerlutik anigunik ajorluartumik pinerloqqinnissaminnut ulorianaateqartut.

Herstedvesterimi ilisimavaat kinguaassiutitigut pinerlussimasut amerlasuutitigut ingerlaannartumik nassuerusuttannginneri, aatsaalli ilaatigut ukiut pingasut qaangiunnerini nassuerutiginninnaalersartut.

Taamaattumik neqeroorutaanaassappat nunatsinni kinguaassiutitigut atornerluisimasut pineqaatissittakkavut amerlanerpaat ukiuni pingasunit sivikinnerusumik pineqaatissinneqartarmata, ernummatigaarput katsorsartikkusulerumaartut amerlanaviangittut.

Taamaattumillu assakaasoq ullumikkutut kaavittoq allanngornaviangilaq.

Kinguaassiutitigut atornerluisut tamarmik paasineqarneq ajorput. Amerlasuut ajorluartumik pisortanut apuussisannimmata. Tamannalu isumaqarpoq kinguaassiutitigut atornerluisimasut, atornerluisartullu akornatsinni ilisimaneqaratik ipput. Taamaattumik nunatsinni katsorsaariaatsinik annertusaanissarput pisariaqartipparput – tassanilu soorunami meeqqat kannguttaatsuliorfigineqarsimasut siulliullugit, inersimasut kannguttaatsuliorfigineqarsimasut, inersimasut siusinnerusukkat kannguttaatsuliorfigineqarsimasut, kingunerluuteqartitsisullu pineqarput. Maannalu aamma siunnersuummi pineqartut soorunami annertuumik aamma aallunneqarnissaat Inuit Ataqtigiinni kissaatigaarput.

Taamak oqaaseqarluta, siunnersuut ataatsimiititalianut susassaqtartunut ingerlateqqipparput.